

Korošec.

Gospodarski in političen list za koroške Slovence.

Izhaja vsako prvo in tretjo soboto

v Kranju (tiska in izdaja tiskarna Iv. Pr. Lampreta v Kranju, odgovorni urednik Lavoslav Mikus)

Velja za celo leto 4 K in se plačujejo naročnina in inserati naprej. Vsi rokopisi, pisma in druga pošiljatve naj se pošiljajo na uredništvo in upravnništvo „Korošca“ v Kranju. Rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plačuje za enostopno peti-vrstlo za enkrat 12 v. za dvakrat 18 v. za trikrat 24 v. za večkrat po dogovoru.

Posamezne številke stanejo 10 vin.

Štev. 5.

V Celovcu, v soboto, dne 4. marca 1911.

Leto IV.

Važna razsodba upravnega sodišča.

Pred upravnim sodiščem na Dunaju se je vršila jako važna obravnava za vse slovenske občine. Slovenski občini Stanjel in Strojna pri Pliberku sta namreč sklenili, da se dosedanji utrakvistični šoli izpremenita v samslovenski. Deželno sodišče in koroški deželni odbor je čisto enostavno razveljavil te odloke z motivacijo, da občina nima nikakršne pravice sklepati takih odlokov. Obe občini sta se proti tej razsodbi pritožili na državno sodišče, ki je v celem obsegu ugodilo pritožbi. Kljub tej razsodbi pa celovsko deželno sodišče in celovski deželni odbor nista mirovala. Vložila sta proti razsodbi državnega sodišča priziv na naučno ministarstvo, ki je brez vsake motivacije razveljavilo razsodbo državnega sodišča. Toda zavedli slovenski občini se nista mirovali. Tako občina Stanjel, kakor Strojna, dalje okrajno sodišče in nebrej slovenskih staršev se je proti skandalozni razsodbi naučnega ministarstva pritožilo na najvišjo instanco, upravno sodišče na Dunaju.

O tej zadevi se je vršila obravnava, in sicer pod predsedstvom barona Schwarzenau-a. Naučno ministarstvo je zastopal sekcijski šef naučnega ministarstva dr. Florian. Upravno sodišče je sicer po § 6. zavrnilo pritožbo okrajnega sodišča in staršev, v celem obsegu pa ugodilo pritožbi obeh občin Stanjel in Strojna, in sicer z motivacijo, da je po § 19. osnovnega zakona samo občina merodajna pri odločitvi glede jezikovnega vprašanja v ljudskih šolah. Ta razsodba najvišje instance upravnega sodišča je jako važna in zlasti velikanškega pomena za vse slovenske občine na Koroškem in Spodnjem Štajerskem.

Koroške razmere.

VII.

Tuji duh je šola tako vcepila v Slovence, da se ne dá izriniti iz njih. Slovenske besede niso

slisali v šoli nikdar; marsikje se še latinskih črk ne smejo učiti, da bi ne mogli čitati slovenskih knjig, in žalostno je, da se najde še dosti mladeničev, ki bi radi čitali slovenske knjige in časopise, ali oni jih ne morejo, ker ne znajo slovensko čitati. Pogosto se celo opazuje, da celo zavedni Slovenci čitajo v cerkvi samo nemške molitvenike, ker ne znajo slovensko čitati. Občevalni jezik teh ljudi je navadno še slovenščina ali strašansko zmšana. Govori se pa veliko tudi že nemški. Take so razmere v okolici Celovca in Beljaka. V teh krajih je šola deloma že dosegla svoj namen, sedanja generacija je vsaj toliko prešinjena s tujim duhom, da se pri njej ne da niti govoriti o kakšnem delovanju v narodnem smislu.

V drugih krajih, kakor v Velikovem, Pliberku, na Prevaljah, v Spodnjem Dravogradu, v Guštanju, Črni, Zelezni Kapli, v Borovljah, v Podklostru, Šmohorju i. t. d. so ravnotako popolnoma nemške šole. V te šole zahajajo navadno tudi otroci iz okolice. Pri otrocih z dežele se vseh ne kaže tako vidno, ali vendar gotov je. V prvi vrsti domneva to, da otroci v tržih in mestih navadno ne znajo več slovenskega jezika, medtem ko njihovi očetje še govorijo oba jezika, slovenščino seveda jako slabo. Vpliv teh šol se kaže posebno na slovenskem jeziku. Slovenski jezik postaja bolj in bolj spakodran, vedno več tujih primesti je v njem. In kam vodi to, lahko prevede vsakdo. Mladini prija pa tudi tuji duh, slovenščina jej ostaja tuja v besedi in pisavi, slovenskih knjig ne mara in jih tudi ne more čitati. Po deželi so šole utrakvistične. — Kakšna vzgoja je v teh šolah, kakšni so uspehi, se v kratkem ne dá povedati. Rečeno bodi samo toliko, da so povsod drugod v Avstriji te šole že deloma odpravili; le na Koroškem jih čuvajo, kakor dragocen zaklad, kakor najvrednejše pedagoške zavode. Omenimo še lahko, da so izprevideli že sami nemški učitelji, katšen nestvor so te šole; znano je, da je predlanskem na učiteljski konferenci v Velikovem nemški učitelj Vogelnik v svojem referatu blical nesmisel teh šol. Kakšni so učitelji na teh šolah, smo že omenili. Podpirani

od Schulvereina in Šulmarke, marljivo delajo v šoli in izven šole in vspehe imajo prav lepe. Vse te razmere se niso dosti žalostne. — Ponemčevanje gre še prepočasno naprej. Treba je bilo zraven še ustanovitve Schulvereina, ki naj bi varoval nemško dečo pred potujčevanjem. Nesramnosti in hinavštine pri nasprotnikih pač ni polna mera nikoli. Koroški rodoljubi naj bi začeli z reakcijo proti tem zločinskim krivicam.

Dopisi.

Čajna v Zilski dolini. (Nacelni med seboj.) V Čajni tvorijo visoko inteligenco osebo tri osebe, katere menijo, da jima mora biti vse pokorno. To so nemški župan Martin Fiser p. d. Kapun, neki privandranec Nemec Hutter in neki uslužbenec Bleiberške unije, ki sliši na ime Stockreiter. Fiser je oni župan, ki je pred leti k volitvam pripeljal trumo Slovencev, s pustil o njih veliti, po Slovenceh postal župan, zapustil domačo slovensko zastavo in postal nemški najhuje vrste in najkrutejši sovražnik njegovih nekdanjih prijateljev. In to vse zaradi borih par judoževih grošev, katere sprejema od Šulmarke. Ulogi Fiser je že tako daleč, da v tem prispevku išče svoj blagor? Nato pridemo še pozneje. Hutter se je priključil Bog ve odkod, prodaja v Čajni prav po oderuško svoje blago in baranta tudi z zmazili. Zadržitega je bil že večkrat kaznovan. Zadržilno je, da hča, ki jo je sezidal s slovenskim denarjem, ni njegova, ampak vpisati jo je moral na ime žene. Ta človek je krut sovražnik Slovencev, akoravno ve, da bi mogel, ako ga zapustijo Slovenci, pobrati sila in kopita ter izginiti kakor kafa. Tretja oseba pravzaprav ni vredna, da bi se z nje pečali, zato le omenimo, da je v očeh ljudstva niča, da pa vpije za deset in katera Bleiberška unija drži menda le za to tukaj, da Slovence bega in napravlja nemir. Čudimo se le, da ljudje se trpijo te človeče in da že davno niso vzeli mokro curjto ter mu pokazali pravo pot. Ta trojica je napadala dozdaj skupno ljudi, katerih v njenih očeh niso našli milosti. A ljudje so postali pametnejši, ter se ne zmenijo za te kričaje. Ta zlahta se je sedaj sprla med seboj in Fiser in Stockreiter sta se začela prepirati v gostilni, ter si dajala prelepa priimke: parteiisch-Bürgermeister in kot odgovor: sch äbiger Beamter. Prepir se je izpremenil v pretep, seveda po polnoči, dasiravno ni bil plačal nobeden »po-

PODLISTEK.

L. P.:

Macahan.

Daleč naokoli so ga poznali in v vsej vasi ni imel prijatelja. Macahan so ga nazivljali. Bil je skupuh, kakršnih je malo. Saj si ga lahko predstavljate. Velike in sloke postave, podolgastega in temnega obraza, pa v čelo udratih oči, v katerih je odsvitala zelena zavist in poželenje po denarju. Zavil je bil v obnošeno obleko, na glavi pa je nosil obnošeno čepico, ki mu jo je zapustil oče. Njegova jedljajoca govorica ga je delala še bolj edurnega.

Macahan je postal 45 let star. Pred leti so mu pokopali zakonsko polovico, s katero se nista posebno razumela. Ona ga je vzela radi denarja in je bila 18 let mlajša od njega. Nekaj let sta živela na videz zadovoljno, kmalu pa so nastajale o tem zakonu razne govorice. On je bil večkrat del časa od doma. Kupčeval je in mešetaril tudi. Njegova Micka pa si je privoščevala ljubezen mladega soseda, Marinča. Vrabci na strehi so že čivali o tem razmerju, le naš Macahan je zaupal svoji ženi in ji zato dal večkrat brez posebnega prepira denar za gospodinjstvo.

Hudobni jeziki vedo pa povedati, da je končno Macahan tudi spoznal mlado ljubezen, ki

se je pojavila v njegovi hiši. Zblaznel je skoro, ko se je na lastne oči prepričal o neskenčni zvestobi svoje Micke. S cepicem je pognal zasačenega Marinča, tako da je moral ta iskati zdravniške pomoči. Zeno pa je zaprl v prazni svinjak, kjer je morala prečuti vso noč.

Tedaj je nastal razpor. On je bil ves uničen, ko je vpoznal, da ga vse vara. Postal je sirov v najvišji meri. Zena pa je črtila svojega lakomnega moža, s katerim se je morala boriti za vsak vinar, ki ga je rabila za gospodinjstvo. Tudi ji je bil veliko starejši mož oduren, posebno pa ji je bilo hudo, ko je videla, da je njeni mož tako zasovražen. Pričela je piti. Krog in prepir je bil v hiši in dostikrat sta se zakonska pretepalata tako, da sta dalj časa kazala črne in rмене sledove na obrazih.

Končno mu je žena umrla in sin, ki je spadal v zakon, ni užival posebne ljubezni očetove. »Greh« ga je imenoval Macahan, in sin Tone je imel po materni smrti kaj žalostno življenje.

Očetu je prav zvesto služil. V hlevu, na polju, na njivi, povsod je vse oskrboval in oče je lahko brez skrbi mešetaril. Ko pa je videl, da mu ni pri očetu obstanka, je odšel leto dni po materini smrti, kot 18letni mladenič v družbi domačinov v Ameriko.

Kakor je Macahan sovražil svojega sina, tako je bil potr, ko je čutil težo popolnega osamljenja.

To ga je vidno potrl in postajal je vedno bolj nerazumljiv.

Hlapci in dekle so se sedaj vrstile v njegovi hiši. Nihče ni imel obstanka. Vsi so se pritoževali o stradanju, sirovosti, o slabem plačilu; marsikaka dekla pa je vedela še kaj drugega povedati o svojem gospodarju. »Star norec, da ga le sram ni,« je zaključila svoja razodetja Grajmanova Režika, ki je ušla in tožila svojega pohotnega gospodarja.

Še težje čase je prebil Macahan. Fantje so mu pričeli ponagajati. Razdejali in postavili so mu voz na kozolec, ponoči so mu peli primerne pesmi, na streho so mu postavili na pepelnico sredo slamnato babo in ponoči so mu privezali tudi hišna vrata ob bližje drevo, da ni mogel zjutraj iz hiše. Seveda se je za ta dela masčeval. Pretepal je zato po nedolžnem Hletovega Jakata in Podlipčanovega Franceljna, vsled česar je mel opravka pri sodnji in je moral globoko seči žep.

Največjo jezo pa je kahal do svojega soseda. Ta je po njegovem mnenju zakrivil vso nesrečo. Marsikako kuro mu je zato ubil in vedno so bili prepiri vsled sosedove živine, ki je baje ušla na Macahanov svet.

No, pričela se je tudi velika pravda zaradi koščeka zemlje, ki so ga imenovali kap. Macahan je tožil soseda, ki je postavil ograjo okrog svoje

licajstund». Plemeniti Stockreiter je ovadil Hutterja da je ta zdravil H-vega fanta ter mu dal napačna zdravila in ga tako pokvaril. Hutter v svojem napuhu zopet ne ve, kam bi se dejal od jeze ter tuhta nočindan, kako bi mogel komu škodovati. Te kreature tvorijo inteligenco na Čajni ter slovijo tako daleč, da se nihče ne ve več zabajati tja. Ta trojica je tudi poverjenik nemškega volkmeta in živeli sidmarke. Ti ljudje hočejo Čajno in okelico pomemčiti, zato delajo med ljudstvom hujskarijo in prepiv Ven z njimi!

Svetna ves. Odgovor «Štajer.u» z dne 19. februarja štev. 8 iz Kaple pri Dravi. «Štajer» napada nekega gospoda, katerega ime se dopisniku bolj prilaga, kakor pa imenovanemu možu. Obrekuje in pavzdiguje ga, kakor bi celo občino on vodil. Sklicuje se na umrlega g. Krasnika, s katero najhujšimi procenti je gospodaril. Na kratko odgovarjamo vašim čenčarijam, da so bile prejšnje razmere in sedanje kakor ste in eno. Omeniti hočemo še vaše volilno zborovanje, katero se je vršilo 19. m. m. pri Kramarju. Poslali ste nemška povabila na volilce, pa kako ste lahko ponosni na vašo nemščino in vaše volilce. Namesto k zborovanju so prišli nekateri na bal ali veselico, ker so mislili «Gemeinde-Wahl» to je bal ali veselica. Zatorej, slovenski volilci, na noge! Občinske volitve so pred durmi, skupno kakor en mož, mahajmo po nemškutarjih in uspeh nam ne more izostati.

Svetna ves. (Svarilo lovcev.) Na dan sv. Matije sem videl pod vanjo strastnega lovca, ki je streljal na podlasico, pa je k sreči ni zadel in mu je ušla pod nek most, izpod katerega je ni mogel dobiti. Kakor nalašč je prišel tudi močen dež, tako da je bil lovec skozinskož moker, ko se je trudil, da bi jej dal še en strel. Zdaj pa vprašamo: Čemu bi mu bila ta uboga koristna žival, ko bi jo ustrelil? Ali bi ne bilo škoda zanjo? Ne poznamo boljšega sovažnika mišim in drugim škodljivcem kakor so ravno podlasice. In še nekaj hočemo opomniti. Prizanesite tudi drugim koristnim in razveseljajočim pticam, kakor prepelicam, itd., ki jih skoro nič več nimamo. Podvračanju lovca pa svetujemo, da naj strela raje tiste velike ostudne zabe, ki jim pravimo kržišence, tiste pa bo lahko zadel, ker niso take hitre kakor podlasica.

Libuče. Tu je zabodel z nožem p. d. Roglov kmeta Mohabarja iz Šmarjete pri Pliberku. Hudo delce so takoj zaprli.

Bekštanj. (Ljudsko štetje.) Pri ljudskem štetju so v Bekstanju nasteli 3828 prebivalcev. Od teh je po koroškem načinu, 1771 Nemcev.

Svetna ves. Blizajo se občinske volitve in naš Pepi, kakor tudi en učitelj se že trudita, da bi zvalila ljudi zopet na svojo stran. — Toda tisti časi so minuli, ko so ljudje še vse verjeli, kar so gospod Kosičev Pepi rekli. Ker je ravno Pust, so napravili ti Posilince, — pravi pri nas tako ni najti — neki Balkomite. Vabila so bila seveda nemška in zato smao doživeli res prav dober spaz. — Ko so ljudje brali tiste «cetelce» ali vabila, so mislili, da nekde vabi na kak bal pri Kramarju, namreč na kako plesno veselico. Zato so res nekateri rekli, no pa pojdemo na bal, ker je ravno pust. — Ko pa so prišli ljudje v nedeljo, dne 19. februarja k Kramarju, niso videli godcev in marsikateri je že hotel žalostno oditi. Bili pa so nekateri govorniki, ki so skrbeli zato, da se se ljudje smejejo. Na koncu so pa potem postavili kandidate za občinski odbor. — Mi pa pravimo: «Kar nas je pravih, za našo ljubo občino vnetih mož, ne bomo volili tistih, katere nam hoče vsiliti Pepi pri predpustnem balu ali pa

hiše in si baje prilastil tudi njegov kap. To je bila pravda. Daleč iz mesta so hodile komisije, veliko je bilo obravnav. Stroški so grozno narasli. Župan je svetoval Macahanu, naj ustavi tožbo in plača dotlej narasle stroške, da se zavaruje pred večjimi pogubnimi stroški. Iz hiše je pahnil tožilec župana, češ, da drži s sosedom.

Še so prišla komisije, še so bile obravnave, končno pa se je stekla po več letih tožba sosedu Marinču v prid.

Kdo bi videl skopuha po tej razsodbi, zbal bi se njegovih blaznih oči. Prišedši domov je polemil sosedu vsa ograja in pobil je vse šipe poslopju. Divjega človeka so morali orožniki gnati v zapor, da se je preprečila večja nesreča.

Prišedši iz zapora, je pisal sinu, naj mu odpusti, kar mu je storil krivice. Zelel je iz rodne vasi k njemu, ker doma ni imel več obstanka. Sin mu je odpustil in bil z očetovim prihodom v Ameriko zadovoljen.

Macahan je predal svojo domačijo, plačal tožbene stroške in se namenil odpotovati. Tožbe so mu vzele tisočake in s seboj je nosil še okrog 3000 K.

Še enkrat je šel po svojih hišnih prostorih. Oziroma se je prbi njivi, polju in travniku. Domača cerkva je gledala za njegovim poljem in domač potoček je sumljaj pod njo. Stal je zadnjikrat na redni zemlji. Povesil je pogled, zadržal in zažugal hiši svojega soseda. Nato pa je krenil v daljni svet.

Balkomite, ampak volili bomo tiste, od katerih vemo, da skrbijo za našo občino, da so samostojni in da se ne pustijo komandirati od tistih, katerim se cel svet že smeji.» Tako je — in nič drugače!

Borovlje. (Kdo hujska?) V nedeljo se je vršil na «Pošti» protestni shod, na katerem je uganjal znani dr. Angerer, nekdanji gojimec «Marjanjšča» v Celovcu, svojo lutrovske propagande. Akoravno se ne vmešavamo v verske zadeve, vendar temu shodu nikakor ne smemo odtegniti svoje pozornosti. Protestiralo se je proti župniku Limplu v Kapli ob Dravi, ker ta ni dovolil, da bi se pokopalo otroka protestantskega župana Ratza v Kožentavri v vrsto, kjer se pokopava katoličane. To je casus belli, in Angerer se je čutil poklicanega, porabiti to zadevo ter jo porabiti za svoje propagatarsko delo. Kakor poročajo «stimce», je bilo kakih 120 zborovalcev, na katere je Angerjevo hujskanje tako blagodejno vplivalo, da je takoj naznanilo 46 oseb svoj izstop iz katoliške cerkve, ter se je pripravilo vse potrebno za ustanovitev podružnice evangeljske zveze (Evangelischer Bund) s sedežem v Borovljah. «Stimce» izražajo up, da bo ta podružnica močen steber ogroženemu nemštvu v Rožni dolini — torej zopet nova bojna organizacija, s katero se bo uničevalo slovenstvo. Čudimo se, kako je gimnazijskemu profesorju dovoljeno, hujskati proti veri in slovenskemu narodu, ne da bi ga doletel tudi najmanjši ukor. Ali res ni kompetentnega faktorja, ki bi pocukal Angererja za rdečo brado ter mu zamašil usta? Radovedni smo!

Borovlje. Škof je dovolil za naše nemškutarje nemško pridigo, ki se bo vršila vsako nedeljo ob 10. uri predpoldne. Z germanizacijo šole bode korakalo pomemčevanje doslej slovenske božje službe.

Narodne zadeve.

Občni zbor v Celovcu. Dne 4. t. m. ob pol 9. uri zvečer se vrši občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda v Celovcu v Benediktinski kleti. Spored običajen. Med proste zabavo se poroča o 25 letnem delovanju družbe, čemur sledi petje, šaljivi govor itd. — K polni udeležbi vseh prijateljev družbe na Koroškem vabi odbor.

Rezultati ljudskega štetja na Koroškem. Po pravkar dovršenem ljudskem štetju šteje Celovec 25 865 civilnih prebivalcev in 2500 vojakov, torej v celem 28.365 duš. Pri ljudskem štetju l. 1900 je štel Celovec 24.314 duš, prebivalstvo se je torej pomnožilo v zadnjem desetletju za 4051 duš. — V Kočah so našli 805 prebivalcev, med katerimi je 709 Slovencev. Pri zadnjem ljudskem štetju je bilo tu 768 prebivalcev. — V Vrbi na Vrbskem jezeru so našli 856 prebivalcev. Med temi je samo 92 Slovencev.

402.167 duš šteje Koroška po šematizmu celovške škofije, ki je zdaj izšel. Torej bi napredek znašal 9:47 %.

Knjige «Matiče Slovenske» za l. 1910 je še mogoče dobiti (članarina 4 K). Na to opozarjamo gg. poverjenike in člane.

Za častna občana občine Tolstivrh je ta mošnji občinski odbor v svoji seji dne 17. ja-

Tema se mu je delala pred očmi in obupna žalost ga je ubijala. Prišel je piti in hodil je iz gostilne v gostilno. Jokal se je po svojih izgubah, po denarju, ki ga je moral vlad tožbe s sosedom plačati. Zasel je pijan v družbo sumljivih oseb.

Noč je legla na zemljo. Drugo jutro stopi Macahan na prag izselniške pisarne v mestu. V roko hoče vzeti bankovce pa jih ni več imel. Zakriknil je, vpil in letal ves zmeden po mestu. Policiji je razodel svoje razmere, povedal vse potrebno o svoji večerni družbi in prenočevanju, toda tatu niso izsledili in naš Macahan se je vrgel na tla in butal ves blazen z glavo ob tla.

Hude prikazni so se podile po njegovi glavi. Ni mogel misliti, le svojega soseda Marinča je videl, kako se mu roga in smeje. Kot bi ga držal za goltanec, je čutil in se penil v onemogli jezi. — Pomiril se je na vitez in izginil.

Drugi dan se je raznesla vest, da je Macahan ubil svojega nekdanjega soseda Marinča.

Kako je Hanjžek videl morje.

Zgodovinska črtica. — Spisal Ferdo Plemlč.

III.

Trst v onih časih, to vam ni bilo še sedanje bogato in ponesno mesto, kjer dan in noč vrvi

nuarja t. l. soglasno imenoval gg. posl. Fr. Grafenauerja in dr. Brejca.

Nabori na Koroškem. Po Koroškem se vrše nabori v Št. Pavlu dne 1. in 2. marca, v Volšperku 3. in 4. marca, v Prevaljah 7. marca, v Pliberku 8. marca, v Velikovu 9. in 10. marca, v Dobrli-vasi 11. marca, v Železni Kapli 13. marca, v Borovljah 14. in 15. marca, v Trgu 16., 17. in 18. marca, v Celovcu 20., 21., 22. in 23. marca, v Trbižu 24. marca, v Podkleštu 27. marca, v Beljaku 28., 29., 30. in 31. marca, v Celovcu za mesto 4. aprila, v Šmohorju 5. aprila, v Št. Vidu 26. in 27. aprila.

Gospodarska vprašanja.

Higijena selskih stanovališč.

Dalje.

2. Stanovanje mora biti toplo.

Toplo stanovanje je zlasti po zimi neprecenljive važnosti. Pri premostrivanju te lastnosti nadaljujemo samo to, kar smo v prvem poglavju začeli: vlažno stanovanje ne more biti nikdar samoposebi gorko. Vlažne stene požrejo namreč mnogo gorkote, ki manjka potem dotičnemu prostoru, ker se toplota porabi za izhlapevanje mokrote.

Sedemo-li poleg mokrega zidu, tedaj čutimo na strani, obrnjeni proti zidu, neprijeten hlad, ki nastaja vsled tega, ker zid vleče gorkoto iz telesa. To je menda že vsakdo samnasebi izkusil.

Gorkota, prihajajoča od solnčnih žarkov, bi morala koristiti tudi notranjosti stanovanj, toda preozka okna na kmetih jo navadno zadrže, ker solnčni žarki ne morejo v sobo. Velikokrat je vzrok temu tudi to, da so hiše napačno postavljene: namesto proti jugu ali jugovzhodu gledajo okna proti severu ali severozahodu.

Kar se tiče kurjave po kmetih, je navadno kuhinja, ki preskrbuje celo stanovanje z gorkoto. To je še dobro, da imajo ponekod velike lončene peči, iz katerih, če so v dobrem stanju, ne prihaja dim in ne uhajajo sopare od kuhajočih se jedil. Seveda povsod ni tako, marveč so stanovališča prenapolnjena z dimom in soparo, pomešana z najrazličnejšimi vonji. Lahko si je predstavljati, kaka prijetnost je stanovati v takih brlogih. Ubohi otroci in bolniki, če so obsojeni na taka prebivališča!

O sobah za bolnike, če so sploh kje kake posebne, moramo pač reči, da niti zdaleka ne odgovarjajo svojemu namenu. O higijeni ni duha ne sluha, dasiravno bi morala priti ravno v bolniški sobi najbolj do veljave. Nesporno je v pre mnogih slučajih vzrok temu revščina. Iz tega sledi, da se mora po kmetih skrbeti za bolnišnico. Ker imajo nekateri še vedno neko nerazumljivo bojazen pred bolnišnico, zato se naj pri vseh novih poslopih gleda na to, da se napravi posebna soba za bolnike, ki bodi od drugih ločena in tako opravljena, da se da lahko razkužiti. Glede bolniške postrežbe mora tudi k nam prodreti prepričanje, da ne sme biti nobenega vzgojevališča, nikake šole, kjer ne bi o tem počevale poklicane moči. O smotreni bolniški oskrbi nima večina ljudi niti slutnje, vendar bi ga rad poznal, ki bi hotel zanikati njeno važnost in potrebo. Jako dobro delujejo bolniški strežaji in strežkinje, če so izučene, le škoda, da pri nas tega skoro ne poznamo. Brezdvomno ni preti-

življenje. Trst v onih časih, to je bilo malo sekolako gnezdo tam gori krog strmega grida, na katerem stoji stara cerkev sv. Justa. Kroginkrog svojih malih hišic pa so zidali hrabri meščani močan zid ter ga utrdili s stolpi. In potreben je bil ta zid, pa še kako! To se je pogosto izkazalo v bojih, ki so jih bili Tržacani s svojimi sosedi onkraj morja, z Benečani. Tako tudi leta 1463., ko jim je cesar Friderik poslal na pomoč maloštevilno, v naglici zbrano vojsko, s katero je šel tudi naš Hanjžek.

Poveljnik Hanjžekove čete je takoj po prihodu v vasico Prosek poslal oglednike, da bi poizvedeli, kje so sovražniki, koliko jih je in kaj delajo. Pozne v noč so se ogledniki vrnili. Njihovo poročilo ni bilo nič kaj razveseljivo. Oblizje tržanskega mesta so bili Benečani že popolnoma razdejali. Trtne nasade tržaskih okoljskih kmetov, ki so bili tedaj, kakor tudi dandanes Slovenci, so bili benečanski vojskaški popolnoma uničili. To «delo» je opravljala posebna četa Benečanov, ki je bila nalašč za to izurjena in oborožena z velikimi krivci. Tudi soline, ki so jih imeli tedaj Tržacani pred mestnimi obzidjem ob morakem obrežju, so Benečani razdejali. Izkušali so tudi priti z lestvicami preko zida v mesto, ali Tržacani so jih ljuto odbijali in zavračali. Še se je držalo mesto, ali sila je bila najhujša.

Poveljnik je vse to poslušal z mračnim čelom. Novice res niso bile bogve kako dobre. In ko so mu ogledniki še povedali, da je Benečanov mnogo,

rano, če se zahteva, da mora vsaka gospodinja biti toliko izveščana v bolniški postrežbi, da je v danem slučaju po zdravnikovih navodilih na svojem mestu. Žal, da temu ni tako. Tu je še veličanska vrzel, katero zamašili je naloga občin, dežele, države in zdravniškega stanu. Pri pouku v bolniški postrežbi bi se tudi navadili ljudje spoznavati bolezni in ne bi se dogajalo, da prepušči mati svojega n. pr. na črevesnem kataru obolelega otroka kratkoma umreti, samo radi tega, ker je kaka stara baba rekla: „Pri otrocih ni nič! Zanje ni zdravilnega sredstva!“

Po delavskih stanovanjih se kuri večinoma v železnih pečeh. Če so te peči dobre, če so cevi prav izpeljane, tedaj so to jako izvrstne kurilne naprave. Škoda le, da proti prehudemu izžarivanju, ki škoduje pohištju, zaslon malo izda; da se pri nezadostnem snaženju tvorijo dušiči, dihalna dražeci plini, in da je slednjič za regulacijo samo zaklopnica na cevi. Ta zaklopnica ni zanesljiva, ker se mnogokrat zgodi, da sama od sebe ali pri majhnem zibanju peči zdrkne in zavrzi cev. Plini potem ne morejo na prosto, marveč udarijo v sobo, kjer povzročijo prebivalcem ne le slabosti, marveč tudi zastrupljenje po ogljenčevem okisu in ogljenčevi kislini.

V sobi, kjer je suh zrak, naj bo na peči ali v njeni bližini posoda z vodo, da pride v zrak dovolj vodenih par. Zrak ne sme biti nikdar presuh, pa tudi ne prevlažen.

Dalje prih.

Ljubljanska kreditna banka. V seji upravnega sveta dne 15. m. m. se je odobrila čista bilanca za l. 1910, katere izkazuje vsestranski napredek. Čisti dobiček za leto 1910 znaša, vstevši prenos iz l. 1909 K 358.273,72 proti l. 1909 več za K 52.184,34. Občnemu zboru, ki se je določil na dne 7. marca t. l., se je sklenilo predlagati sledečo razdelitev: Rezervnemu in pokojninskemu zakladu se dodeli razen posebnega azijskega skupička V. izdaje delnic v znesku K 73.114,74; nadaljnjih K 50.193,62 tako, da zadržata potem K 610.000; delničarjem se izplača kot 7% na lani 6 1/2 % na dividendo K 210.000 in se prenese na novi račun K 50.290,26. Skupni promet banke presega v letu 1910 1000 milijonov kron.

Svetovna politika.

Avstrijska delegacija je v ponedeljek razpravljala o proračunu skupnega finančnega ministrstva ter najvišjega računskega dvora. — V avstrijskem vojnem odseku se je vložila resolucija, ki zahteva od skupne vlade, naj varuje interese avstrijskih vojaških dobaviteljev.

Slovenska Enota se je obnovila ter se na takšno načrtovala, določbe in obveznosti. Parlamentarna komisija sestoji iz 21 članov, v katero pošljejo; Enotni čški klub 13, Slovenski klub 4, Zveza južnih Slovanov 3, Rusko-narodni klub 1 člana.

Nova vojna ladja „Draughton“ stane po poročilu delegata dr. Exnerja 606 milijonov kron. Cena se sestavlja sledeča: Gola ladja 14 1/2 milijonov, stroji 66 milijonov, elektrotehnične naprave 19 milijonov, akcesorije 1 1/2 milijona, oklop 124 milijonov, topovi 1207 milijonov, dvojno streljivo 102 milijonov, torpedi 600.000 kron.

Parlamentarna komisija, ki se je izvolila na Bolgarskem, da preišče pregreške bivših ministrov, je končala svoje delovanje in izdala poročilo, po katerem naj se obtožijo ministri Gudov, Petrov, Genadijev, Savov in Haeov, obtožba proti Šama-

novu naj se pa opusti. Kaj, ko bi se enkrat tudi v Avstriji kaj takega poizkusilo, saj materijala bi bilo menda dosti.

Železniški minister dr. Glombinski je izdal na vsa službena mesta železniskega ministrstva ukaz, v katerem opozarja železniško osebje, da so državne železnice nekako trgovsko podjetje in da imajo uslužbenci vpoštovati pri vseh priložnostih ta trgovski značaj. Vsa dela, odgovori i. t. d. se imajo kar najhitreje izvršiti. Vsaka nepotrebna pisarija naj se opusti. Pismeni obrat naj se vrši v najnavadnejših oblikah. Uslužbenci, ki pridejo v dotiko s „trankami“, imajo iste postrežbi z največjo uslužnostjo in uljudnostjo. S tem bodo najbolje pospešili interese drž. železnice.

Zunanji minister grof Erental namerava oditi na dopust, iz katerega se ne povrne več. Kot njegov naslednik se imenuje poslanik v Petrogradu, grof Berchtold.

Na Francoskem imajo ministrsko krizo. Briandovo ministrstvo je odstopilo. Senator Monis je dobil nalog, naj sestavi kabinet.

Ruska vlada je izročila kitajski vladi spomenico, v kateri se močno pritožuje nad dosedanjim zapostavljanjem rusko-kitajske trgovinske pogodbe iz l. 1881, ter zahteva emergenco, da kitajska vlada takoj izpremeni svoje postopanje ter uredi zopet prijateljsko razmerje, sicer bi bila ruska vlada primorana, ukreniti vse potrebne in z najostrejšimi sredstvi nastopiti proti Kitajski. Po drugih poročilih pa je Ruska že tudi vdrla v severni del Mandžurije.

Vojno ministrstvo na Turskem je poklicalo vse rezerve iz okrajev Plovdiv, Solun in Bitolj pod orožje, ker hoče s temi četami predvsem povišati obmejne pesadke proti Bolgariji.

Raznoterosti.

Vlom. V noči od 18. na 19. m. m. so vlomili neznani tatovi izložbeno okno pri trgovini Katarine Pohl v Celovcu. Iz okna so pokradli tatovi sledeče stvari: srebrno remontoarko za gospode z dvojnimi pokrovom, medeno uro za gospode in niklasto uro ter uro iz novega srebra, nadalje srebrno uro z dvojnimi pokrovom, 6 srebrnih veriž in razno volno. Pohl ceni škodo na 86 K 50 v.

Človeške kosti. 20. m. m. so našli ob državni cesti v Beljaku v bližini vile Aschgan, ko so kopali pesek, več človeških kosti, med njimi tudi zelo dobro ohranjeno lobanjo. Sodi se, da so to kosti v francoskih bojnih padlih vojakov.

Smrt med plesom. Pri Jurju v Šmarjeti blizu Volšperka so imeli te dni ples. Plesa se je udeležil tudi 44letni Leopold Šribel. Ko je šel Šribel, kateremu je prišlo med plesom slabo čez stopnice, ga je zadela kap in padel je po stopnicah. Odnegli so ga na to domov, kjer pa je kmalu izdihnil.

Češki hotel na Dunaju. Češki hotel so kupili na Dunaju in sicer prav v sredini mesta (v l. okraju) veličanski hotel „Post“ za 1.500.000 kron. Na Dunaju živi dandanes že več Čehov, kakor pa v Pragi. Iz tega nakupa se pa tudi vidi, kako so Čehi bogati.

500 priš pred sodnikom. Goljufigi Arabec je spravil svojega soseda za vse premoženje. Goljufigi človek se pritoži pri kadiju (sodniku). Goljufigi bogatin pa je podkupil vse priče in poslal je sodniku še 500 srebrnikov. Misli si je, da bo podkupil s tem tudi sodnika. Pa motil se je! Ko stoji ta bogati in ubog (goljufig in ogoljufigi) pred

sodnikom, pravi bogatin: „Glej, gospod, koliko priče imam, moj nasprotnik pa nima nobene!“ — Pošteni sodnik pa pravi: „Motiš se, če misliš, da ni priče za tvojo krivdo!“ Tedaj vrže tiste srebrnike pred njega in pravi: „Vidiš, tukaj jih je 500!“ Vrhutega pa je moral sedeti goljufig tako dolgo v temni ječi, da je povrnil revežu vse, za kar ga je bil ogoljufigal.

Mrtič onem let v kovčegu. V Novem Jorku so našli v neki kleti zaprt kovčeg. Ker se ni vedelo, čegav je, so ga dali policiji. Ko ga policija z silo odpre, vidi, da je bilo v njem truplo umorjene ženske. Izvedenci in zdravniki so dejali, da je ležalo truplo že kakih 8 let tu v kovčegu.

Tajše mite. V Düsseldorfu so zasačili neko družbo, ki se je nahajala v gostilni in je uganjala tam svinjarije z mladimi deklicami. Zaprli so tudi gostilničarko, gostilničar pa je ubežal in se je skril.

Dve delavki živi zgorle. V Londonu, glavnem mestu Angleške, je nastal v tovarni, v kateri so izdelovali tope ali kanone, ogenj. Poslopje je imelo 3 nadstropij in je bilo takoj vse v ognju. Ko so bili drugi ljudje že zunaj, se je izvedelo, da je v tretjem nadstropju še več delavk. Poizkušali so na vse mogoče načine in so druge tudi rešili, dve pa sta marali ostati v ognju. Med rešenimi delavkami je dobila ena že tudi take opekline, da je hitro umrla.

Pet novih dnevnikov v Pragi. V Pragi je začelo izhajati z novim letom pet novih dnevnikov, to je: 5 takih časopisov, ki se bodo tiskali in razpošiljali vsak dan.

Na južnem Francoskem, v severni Italiji in na Španskem so se raztrgali oblaki in vsled tega so nastale tam velike povodnji, ki povzročajo ogromno škodo.

Živinska mati. Iz Welsa na Zgornjem Avstrijskem prihajajo vesti, da je imela zaprta tam posestnica Keisebner lastno hčerko 14 let v trugi doli v kleti. Tej posestnici je bil umrl namreč prvi mož, po katerem bi imela dedovati deklica stiritisoč kron. Da bi deklica umrla, je ravnala mati z njo tako grdo. Uboga deklica je zdaj 22 let stara, pa je čisto neumnica in zanemarjena. Hodi ne more več, ampak leze le po vseh stirih in govori tudi ne zna več. Bog ve, kaj je nedolžna mati še vganjala z otrokom v kleti in kaj mu je kaj dajala za jesti?

Važni papeževi odloki. V kratkem izidejo sledeči jako važni papeževi odloki: 1) Vsa urdnitva katoliško-klerikalnih časopisov bodo morala dopustiti, da bo pregledal rokopise kak katoliško-klerikalni duhovnik. 2) Vsi duhovniki, ki sodelujejo pri kakih posvetnih zavodih, morajo brezpogojno zapustiti svoje mesto, četudi bi se izkazalo, da je sodelovanje duhovnikov za narod potrebno.

Jako zanimiv, zabaven in poučen list s slikami je

„Ilustrovani tednik“

ki izhaja vsak petek in stane četrtletno le 2 kroni 80 vin.

Zahtevajte ga povsod! Naročite ga in inserirajte v njem!

Naslov: „Ilustrovani tednik“, Ljubljana. 42

da, se preveč okoli Trsta, tedaj je dejal svojim stotnikom:

„Huda nam bo predla, to je enkrat naša. Premalo nas je, da bi te vragove zapodili čez morje nazaj v njihovo deželo. Eno le moremo izkušati! Prodreti moramo skozi benečanski tabor ter se rešiti v mesto Trst. Če se nam to posreči, da se združimo s Tržičani, bo mestu odleglo, in se ne bo nile. Če se nam pa ne posreči, potem bo hudo za nas, a huje se za Trst.“

„Res je tako!“ so pritrdili stotniki, v boju živeli morje, silni kot hrast.

„Da se nam pa posreči naša nakana, treba je izvršiti vse že sedaj ponoči, predno nas vragi zavohajo,“ je nadaljeval poveljnik. „Ako udarimo ponoči na benečanski tabor, nastane v njem gotovo zmešnjava, in v tej zmešnjavi nam bo mogoče doseči tržaška mestna vrata. Kajne?“

„Seveda!“ so potrdili stotniki.

„Tedaj urno na delo!“ ukaza poveljnik. „V pol uri naj bo vojska pripravljena!“

Stotniki se razkrope po taboru, in kmalu nato je bilo čuti na cesti, ki vodi s Proseka dol proti Trstu in morju, urno korakanje, pritaeno rožljanje in zamolke sepetanje. Čez dobro uro zadenejo naši vojsčaki ob srednje straže benečanskega tabora. Predno so mogle krikniti, so že ležale na tleh v svoji krvi, pomožno krdelo pa je urno hitelo preko teles naprej.

„Dobro pojde!“ je dejal poveljnik z zadovoljstvom, ko je to videl.

In zdaj so bili naenkrat sredi benečanskega tabora. Benečani se pač niso nadejali teh ponočnih gostov. Zato nastane velika zmešnjava med njimi, begali so krog šotorov.

Jedva pri slednjih šotorih se zbere večje krdele odločnejših ter se postavi našim junakom po robu. A ti se besno zalte vanje ter jamejo čvrsto mahati in sekati. In tu tam se zvali mladenič in mož ter poljubi mater zemljo poslednjikrat.

Čvrsto pritiskajo naši vojsčaki, in videt je bil, da bodo v tej noči posekali slednjega Benečana. Ali prišlo je drugače.

Hrušč in trušč in divje vpitje se je razlegalo iz napadenega tabora tudi na morje. Tam pa so bile usidrane benečanske bojne ladje. Iz teh so sedaj stopili čili mornarji ter so trumoma prihiteli na pomoč tovaršem na suhem. Prišli so v slednjem času, ali se o pravem času. Divje se vržejo na naše utrujene ljudi ter jih potiskajo ven iz tabora. Pomožna vojska se jame že umikati.

„Nič ni s Trstom, vrnil se bomo!“ de zlovoljno poveljnik, ko je to videl.

Hanjžek je slisal te besede.

„Vrniti se, od Trsta, od morja, predno sem prišel se tja? In zdaj, ko mi je oboje takorekoč pred nosom! Nak! Naj se vrne, kdor hoče, jaz ne!“ In misel mu je prešinila možgane, in hudo jekal je postal.

„Fantje, če vas je kaj v hlačah, za menoj!“ zavpije, dvigne meč in krepko česne nekega veličana po nosu, da se zvali takoj na tleh. Potem skoči preko njegovega trupla naprej; past koroških fantov za njim. Za temi pa se zadrvi s podvojeno silo estalo krdelo.

„Naprej, naprej!“ je vpil Hanjžek ter si rezal pot s svojim mečem.

In drli so za njim naprej proti Trstu.

Naenkrat poneha bojni šum krog Hanjžeka in naš junak zagleda nekaj visokega in sivega pred seboj. Bilo je to tržaško mestno obzidje, in Hanjžek je stal pod njim na čelu pomožne vojske. Z obzidja pa se začuje stoteren glas mestnih brambovcv; „Na desno! Urno na desno! Mestna vrata so odprta!“

Hanjžek se obrne v to stran in prvi stopi skozi mestna vrata v Trst. Za njim prihrume njegovi tovarishi. Nato se se debela, z železom obita vrata zaprla s truščem.

Nepopisno je bilo veselje, s katerim so Tržičani sprejeli pomožno krdelo. Sam tržaški župan mu je hitel naproti ter je objel poveljnika. Ta pa se je oziral po svojih vojsčakih, in ko je zagledal Hanjžeka, stopil je k njemu ter mu potrkal po ramu.

„Fant,“ je dejal, „ti si zlata vreden! Brez tebe bi zdaj že bežali po rebrih tržaških gričev navzgor. Fant, tega ti ne bom pozabil, veš!“

Konec prih.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu.

Akcijski kapital K 5.000.000.

Rezervni zaklad K 500.000.

Denarne vloge obrestujemo po

4 1/2 %

od dne vloge do dneva vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje izdane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predprijme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške in ženišinske kavcije.

Eskompt in inkasso menic. :: Borzna naročila.

Prodaja vseh vrst vred papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno odplačevanje po K 8— za komad. 1 26—4

Tiske srečke s 4%, obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10— za komad.

3.) Civilna obleka je vsem katoliškim duhovnikom prepovedana. Obisk gledališč in gostiln sme dovoliti samo škof.

Osvoboditev ruskih kmetov. Dne 10. februarja je poteklo 50 let, odkar je izšel manifest carja - osvoboditelja Aleksandra II., ki je osvobodil ruskega kmeta iz polsuženjstva. Ta velevažen, za napredek in razvoj Rusije velebnen dogodek so povsodi na Ruskem praznovali z velikanskimi svečanostmi. Da so se teh svečanosti v prvi vrsti udeleževali ruski kmetje — mužiki, se razume samoočebiti.

Bodoči človek. Profesor Enrico Morselli, znani psihiater in antropolog na vseučilišču v Genui, je te dni izdal «Antropologija Generale», ki sklepa iz razvoja človeškega rodu do današnjega dne na bodoče človeške telesne in duševne lastnosti. V bodočnosti bodo imeli ljudje večje in okroglejše glave, manj zob, manj prstov. Mezinec na nogi bo izginil. Roke ne bodo več tako dolge, vnetje slepiča izgine, ker ne bo imel človek več slepiča. Pri ženskah pa bodo izginile prsi, to pa radi neoparabe. Ženske iz nižjih slojev ne doje, ker nimajo čava, iz višjih slojev pa ne doje iz komednosti.

Kuga v Indiji. Kuga v Indiji se je začela strahovito širiti. Kakor poročajo londonski listi, umre v Indiji na teden 10.000 do 20.000 ljudi. V zadnjih 14 letih, odkar ni kuga nikdar prenehala, je umrlo za kugo nad 8 milijonov prebivalcev.

S3/4

4.

Obvestilo.

O imovini „Glavne posojilnice v Ljubljani“, registrovane zadrage z neomejeno zavezo v likvidaciji, se je razglasil dne 13. februarja 1911

konkurz.

Konkurzni komisar: C. kr. dež. sod. svet. dr. Jak. Toplak v Ljubljani.

Začasni upravnik mase: Dr. I. C. Oblak, odvetnik v Ljubljani.

Volilni narok 21. februarja 1911 ob 9. uri dopoldne pri tej sodnji v sobi št. 123 pred konkurznim komisarjem.

Zglasilni rok: do 30. aprila 1911.

Narok ze likvidovanje in poravnavo 16. maja 1911 ob 9. uri dopoldne pri tej sodnji, v izbi šte. 123 pred konkurznim komisarjem.

C. kr. deželna sodnja v Ljubljani

oddelek III., dne 13. februarja 1911.

Hotel Trabesinger, Celovec

Velikovaška cesta št. 5

se priporoča potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni. — Veliko dvorišče za vozove in tri hleve za konje. Za zabavo služi kegljišče, pozimi zakurjeno. — Poleti sedi na senčnatem vrtu. V tem hotelu najdete vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer. — Velike dvorane za shode in veselice. Na kolodvoru pričakuje gostov domači omnibus. 14—6 Lastnik: Ivan Millionig.

Lovske puške

vseh sestav, priznana delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig

26—5

družba z omejeno zavezo v Borovljah, Koroško. Ceniki brezplačno i poštne prosto.

Mestna hranilnica v Radovljici

je prvi, najvarnejši in največji denarni zavod za nalaganje denarja na Gorenjskem.

Mestna hranilnica v Radovljici obrestuje vse hranilne vloge po 4 1/4 od sto. Vse narasle in nedvignjene obresti **prilpise dvakrat na leto** h kapitalu in sicer 30. roznika in 31. grudna, ne da bi bilo treba to zahtevati. Rentni davek od teh obresti plačuje Mestna hranilnica sama, tako, da dobi vsak vložnik 4 K 25 vin. od sto čistih obresti in poleg tega še dvakratne obrestne obresti na leto.

Za vse vloge in njih obrestovanje jamči v smislu od c. kr. deželne vlade za Kranjsko v imenu c. kr. ministrstva notranjih zadev potrjenih pravil **mesto Radovljica** z vsem svojim premoženjem in svojo davčno močjo — in poleg tega hranilnica s svojim premoženjem in svojim rezervnim zakladom, ki znaša sedaj čez 200.000 K.

Mestna hranilnica v Radovljici daje največjo varnost za hranilne vloge izmed vseh drugih denarnih zavodov na Gorenjskem. Zato nalagajo c. kr. okrajna sodišča in drugi c. kr. uradi vse vloge nedoletnih otrok in druge denarje le pri tej mestni hranilnici.

Kdor želi iz drugega denarnega zavoda prenesti denar v Mestno hranilnico v Radovljici, izroči naj ji le vložno knjižico, da se obrestovanje ne pretrga, dvig preskrbi hranilnica sama.

Kdor želi pri Mestni hranilnici v Radovljici nalagati denar po pošti brezplačno, zahteva naj pri hranilnici pošne položnice, katere so vsakemu na razpolago.

Posojila na zemljišča

dovoljuje proti 5% obrestovanju na amortizacijsko dobo, katero si lahko vsak dolžnik sam določi, namreč proti vračilu na 14, 16 1/2, 19 1/2, 25 ali 36 let, izjemoma tudi na 50 let.

Tako vračilo je za vsakega dolžnika zelo ugodno, ker poplača napravljeni dolg z malimi odplačili mimogrede z obrestmi. Kdor si izposodi drugod recimo 300 K s 6% obrestmi, plača zanje v 36 letih 648 K golih obresti, ostane torej še vedno 300 K dolžan. **Dolžnik**

Mestne hranilnice v Radovljici se pa dolga docela iznebi, dasi plača v celoti dobi še za 97 vin. manj.

Nadalje dovoljuje posojila tudi na menice in proti zastavi vrednostnih papirjev.

Tudi za posojila je Mestna hranilnica v Radovljici prvi zavod na Gorenjskem.

Kdor želi najeti posojilo ali dobiti kaka druga pojasnila, zglesi naj se v hranilnični pisarni nasproti c. kr. okrajnega sodišča, kjer se uraduje **vsak dan od pol 9. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do 5. ure popoldne** razen ob nedeljah in praznikih

Ravnateljstvo Mestne hranilnice v Radovljici.